

Rok v Kjótu

Adam Tomšů

Zlatý pavilon

Rok studia na japonské univerzitě je pro studenty japanologických oborů nedocenitelnou zkušeností, už jen kvůli možnosti prohloubit své jazykové znalosti a hned je otestovat v akademickém prostředí i v každodenním životě. Mně se taková příležitost naskytla díky stipendiu Nikkensei a akademický rok 2016-2017 jsem tak mohl strávit na Kjótské univerzitě. Tzv. programy nikken, primárně určené právě pro japanology na bakalářském stupni, nabízí okolo sedmdesáti japonských univerzit a svým absolventům by měly umožnit osvojit si takové dovednosti, které jsou nezbytné pro další „profesionální“ působení v Japonsku, ať už v navazujícím studiu nebo třeba v zaměstnání v soukromé sféře.

S kolegy v chrámu Tódaidži v Naře

V programu na Kjótské univerzitě nás studovalo okolo dvacítky, přičemž zhruba polovina studentů pocházela z východní Asie a druhá polovina z Evropy a USA. V současné době program probíhá v poněkud pozměněné podobě, v roce 2016 nicméně sestával ze tří hlavních součástí: skeletových kurzů, velkého množství mimořádných přednášek (včetně exkurzí) a individuálního výzkumu, jehož výstupem je závěrečná práce zhruba v rozsahu práce bakalářské, vše z toho v japonštině. Skeletové kurzy pokrývaly vybrané oblasti japonské kultury a společnosti – např. moderní historii a současné společenské problémy, klasickou a moderní literaturu, lingvistiku (některé kurzy byly společné pro japonské studenty) – a zčásti pak byly věnovány akademickým dovednostem: akademickému čtení, psaní a prezentacím.

Podzim v Kjótu

Mimořádných přednášek bylo vskutku ohromné množství a týkaly se všech možných myslitelných témat: od volebního systému či soudnictví, sociální politiky, přes témata z tradiční i moderní kultury – divadla kjógen, esoterického buddhismu, nejstarších dějin, současné filosofie, až k managementu nebo architektuře. Většinu z nich proslovili profesori Kjótské univerzity, ale rovněž byla přizvána řada hostů z jiných univerzit, výzkumných ústavů, firem či jiných institucí. Exkurze rovněž pokrývaly nejružnější oblasti: loutkové divadlo, výrobu tradičního cukroví, zahrady, ale také např. soudy, redakci velkého vydavatelského domu nebo továrnu zaměstnávající hendikepované. Měli jsme tak skutečně možnost poznat Japonsko z mnoha stran a dotknout se témat, o nichž bychom se jinak stěží měli šanci cokoli dozvědět. Přednášky mimoto nahrazovaly obvyklé jazykové hodiny poslechu.

Hrad Himedži

Nejdůležitější částí programu byl individuální výzkum. Téma si studenti volili sami a zpracovávali ho pod vedením přiděleného pedagoga. Každý týden pak na semináři či individuálních konzultacích prezentovali průběžné výsledky. Mimoto za rok třikrát proběhla simulovaná konference za účasti všech vyučujících. Závěrečné práce byly potom vydány ve sborníku. Podmínky pro studium jsou na Kjótské univerzitě takřka ideální – k dispozici je řada kvalitně vybavených knihoven s dlouhou otevírací dobou, včetně studoven otevřených 24 hodin denně.

Z průvodu v historických kostýmech v rámci festivalu Džidai macuri

Studium se neobešlo bez dílčích nesnází a probdělých nocí, nicméně i díky této přípravě se mi podařilo znovu získat stipendium MEXT a v roce 2019 jsem mohl zahájit studium klasické literatury v magisterském programu v Japonsku. Bez zkušenosti z programu nikken by to nepochybně bylo výrazně obtížnější.

Vesnice Širakawagó v zimě

Japonské univerzity jsou známé studentskými kluby, v jejichž rámci se jejich členové věnují sportu nebo uměleckým či jiným aktivitám. Převážně z časových důvodů jsem byl o tuto zkušenost ochuzen, nicméně jelikož hraji na housle a chtěl jsem v tomto koníčku pokračovat i v Japonsku, stal jsem se na rok členem amatérského uskupení Kyoto City Philharmonic Orchestra. Je sice všeobecně známo, že Japonci mají rádi klasickou hudbu (a mnoho z nich má zájem i o jiné, pro nás leckdy překvapivé oblasti kultury a společnosti západních, resp. nejaponských zemí), ale nedovedl jsem si docela představit, do jaké míry. Zdá se mi, že amatérských orchestrů a jiných uskupení v Japonsku existuje více než v Česku a v každé čtvrti i menší obci bývá kulturní centrum s multifunkčním sálem, vhodným i pro symfonickou hudbu. S orchestrem jsme mj. provedli Čajkovského Šestou symfonii nebo Beethovenův Čtvrtý klavírní koncert.

Koncert s Kyoto City Philharmonic

Život v Japonsku (a pro mě osobně v Kjótu více než kde jinde) skýtá celou řadu potěšení. Kjóto (podobně jako např. blízká Nara) je proslulé svými historickými památkami a dosud živými tradicemi, ať už z doby před několika staletími nebo jen desítkami let. Snad není dne, kdy by se tu nekonala nějaká náboženská slavnost nebo festival. Ač každým rokem přibývá zahraničních turistů a nejpopulárnější památky (a městské autobusy) praskají ve švech, jsou tyto záplavy návštěvníků lokalizovány v malých ostrůvcích a Kjóto se tak ještě neproměnilo v turistický skanzen. Kjóto je také studentské město: existuje tu přes třicet univerzit s vysokým počtem zahraničních studentů.

Přenosná svatyně mikoši na největší kjótské slavnosti Gion macuri

Bohatým kulturním životem znavený návštěvník se může občerstvit v různých tradičních japonských vývařovnách či hospodách, funguje zde ale také mnoho pozoruhodných kaváren, barů a dalších institucí, které si autentickou atmosféru udržují leckdy úspěšněji než chrámy či jiné turistické památky. V neposlední řadě je také Kjóto nadmíru přívětivé k cyklistům a jelikož je obklopeno horami, před městským ruchem lze kdykoli uniknout do přírody.

Kvetoucí slivoně

Rok strávený v Japonsku byl plný větších či menších překvapení, na která se jen tak nezapomíná. Za možnost to vše zažít jsem velmi vděčný a budoucím studentům bych přál, aby si tuto příležitost také nenechali uniknout.

Kvetoucí sakury v Jošinu